

SkantzenTidningen

Medlemstidning för
Svedvi –Berg hembygdsförening.

Nr 6, sommaren 2003.

REDAKTION:

Folke Ericsson, Kanalvägen 17
734 40 Hallstahammar. Tel. 0220-151 27
Inger Eriksson, Föreningsgatan 2A
734 35 Hallstahammar. Tel. 0220-161 02
David Lunde, Antracitvägen 12
734 37 Hallstahammar. Tel. 0220-127 87
E-post: david.lunde@swipnet.se

STYRELSE:

Ordinarie: Christina Holsten (ordf.), Göran Westman (v.ordf.), Margaretha Juhlin (sekr.), Inger Eriksson (v.sekr.), Birgitta Andersson (kassör), Gunnel Ekvall och Tage Fröjdman.
Suppleanter: Gösta Lundblad, Daniel Sköld, Runa Bengtsson, Gunnel Nordkvist, Ann Fröjdman, David Lunde och Barbro Sonesson.

Svedvi-Berg Hembygdsförening
Kanal museet Skantzen
734 40 HALLSTAHAMMAR
Tel. 0220-174 09 Fax. 0220-148 35
E-post: kanal museet@swipnet.se

Ännu ett nummer av Skantzen Tidningen, det sjätte i ordningen. Kanske något försenat, men den som väntar på något gott väntar aldrig för länge. I gengäld kan vi presentera en nyhet; Svedvi-Berg Hembygdsförening har tagit steget ut i cyberrymden. Vi har skaffat oss en egen hemsida på Internet. Därmed finns ytterligare en kanal att tillgå för att sprida information om föreningen till medlemmar och andra intresserade –och den är tillgänglig över hela världen!

Vi i styrelsen och redaktionen vill härmed önska en fortsatt *glad och trevlig sommar!* (Hittills har den ju inte riktigt kunnat bestämma sig om den ska vara solig eller regnig, men vi hoppas att den snarast bestämmer sig för det förstnämnda)

NÅGOT OM HEMBYGDSRÖRELSEN

HEMBYGDSRÖRELSEN I SVERIGE ÄR MYCKET AKTIV. Den växte fram i början av 1900-talet som en reaktion på de samhällsförändringar som industrialiseringen under 1800-talet lett till, vilka ansågs utgöra ett hot mot den gamla folk-kulturen. Skansen i Stockholm blev förebilden för de många *friluftsmuseer* och *hembygds-gårdar* som skapades, idag finns över 1300. Traditionella uppgifter för de lokala hembygdsföreningarna har varit *byggnadsvård*, *föremåls-insamling*, *forskning om den lokala historien* samt aktivt arbete med att förmedla denna till invånarna, inte minst skolbarn.

Idag har vi ett ökat hot mot kulturlandskap och –miljöer, därigenom har hembygdsvården engagerat sig i nya frågor som bevarande av ortnamn och för en levande landsbygd. Det är också på landet de flesta hembygdsföreningar hittills funnits, men numera uppstår nya föreningar även i städer och förorter.

Svedvi-Berg ingår, liksom de flesta andra av Sveriges hembygdsföreningar i riksorganisationen *Sveriges Hembygdsförbund*. Detta innebär en rad fördelar –vi kan stå enade i olika frågor och stötta varandra samt ta del av flera förmåner; t.ex. ingår kollektivavtal med SAMI och STIM samt tillstånd att sälja bingo-lotter.

För alla föreningsmedlemmar gäller också en *kollektiv försäkring* när man deltar i föreningens aktiviteter och är på väg till eller från dessa.

Föreningar har 10% rabatt på bokinköp från SHF:s bokhandel samt erhåller tidskriften *Bygd & Natur* med 5 nummer per år.

Förutom riksorganisationen finns 15 *regionala hembygdsförbund*, för vår del *Västmanlands Fornminnesförening och Hembygdsförbund*. Till båda organisationerna betalar vi medlemsavgift vars storlek står i proportion till antalet medlemmar i föreningen och som troligen kommer att höjas de närmaste åren. Förberedelse inför detta var en av anledningarna

till vår egen höjning av medlemsavgiften förra året.

Att skapa ett rättvist avgiftssystem är svårt beroende på föreningarnas olika storlek. I Västmanland betalar man 200:- för upp till 100 medlemmar, 300:- för 101-200 medlemmar o.s.v. till 800:- för över 600 medlemmar. Den minsta föreningen, Lundby, med 52 medlemmar, betalar då 3:85/medlem och den största, Arboga, med 1183 medlemmar, 0:67/medlem. De ingående föreningarna erhåller en årsbok samt fem exemplar av tidskriften "Spaning" två gånger per år, vilket kostar 400:- för förbundet, alltså borde det kanske vara grundavgiften.

Den som är intresserad kan även prenumerera på Spaning, eller för samma pris (150:-/år) bli enskild medlem i Fornminnesföreningen. Då får man också årsboken samt andra erbjudanden. Man kan naturligtvis också bli stödjande medlem i Sveriges Hembygdsförbund (175:-/år).

David Lunde

Sveriges Hembygdsförbund

Box 6167

102 33 STOCKHOLM

Besöksadress: Sabbatsbergsvägen 6

Pg 8136-4

Tel: 08-34 55 11

Fax: 08-34 74 74

E-post: kansli@hembygd.se

Hemsida: www.hembygd.se

Västmanlands Fornminnesförening och Hembygdsförbund

Slottet

722 11 VÄSTERÅS

Tel: 021-15 61 20

Fax: 021-13 20 76

Kontaktperson: Konsulent Ann Österberg

E-post: ann.osterberg@telia.com

Hemsida: www.hembygd.se/vastmanland

DIKTER FRÅN SKOGEN

HALLSTAHAMMAR HAR EN STOR TILLGÅNG i det vidsträckta skogsområdet norr om samhället. Här finns både elljusspår och naturstigar för den som uppskattar promenader som rekreation –och kanske inspiration. *Tora*, som i många år gått där nästan dagligen med sin hund *Nalle* har skrivit

följande dikter, som vi fått förmedlade av Olle Lindkvist. *Tack Tora och Olle!*

I skogen

*Uti ensamhetens dagar
Till skogen med min lilla spets jag går
Jag går ut över berg och hagar
Så mycken tröst av det jag får*

*Det finns så många vackra stigar
Så mycken vacker mossa på var sten
Jag stannar tyst och stilla bligar
Jag ser ett skogens konstverk uti varje gren*

*Ibland det hoppar fram en hare
Den lilla spetsens bruna ögon vidgas då
Han tänker nog att om jag krafter hade
Jag i hans spår nog skulle följa få*

*Det prasslar till i trädens toppar
En ekorre har frukost här
Uppå hans bord det finns ej fat ej koppar
På annat vis han ju sig äta lär*

*Jag vänder om och sakta hem går färden
Men i min hjärna tankarna sig bryr
Jag tänker så att trots all sorg i världen
Det finns en gud som alla med vishet styr*

Grankälla

*Det finns ett torp i skogen
så ofta går jag dit.
Min spets mig följer trogen
och snön den ligger vit.*

*I natt det nysnö fallit
och inga spår här finns.
Det är så mycket vackert
som fångslar ögats lins.*

*Med raska steg går jag vägen
till källan först når fram.
Den har ju enligt sägen,
till torpet gett sitt namn*

*Den ligger under granar
Så klart dess vatten är
När trasten går och spanar
Det gör den ej besvär*

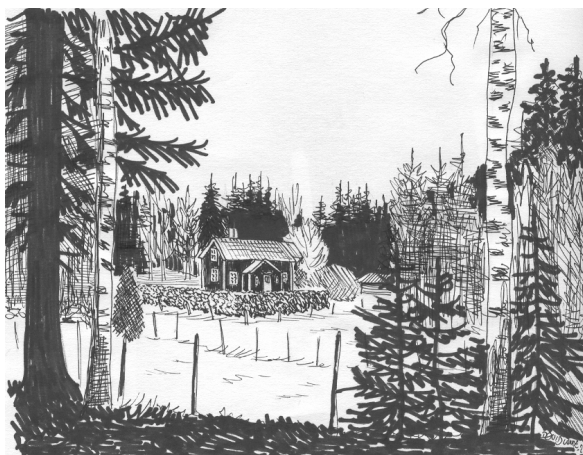
*Jag stannar här och lyssnar
En motorsåg jag hör
En skogens man här sysslar
Det ej alls mig något stör*

*Jag går den sista biten
Till torpet fram det bär
Jag ser hur åkertegen
Här övervuxen är*

*Där står små späda granar
Mot himlens sol dom log
En hög däröver spanar
På vad skogen återtog*

*Jag är ju här en främling
Men inne i mitt bröst
Det känns en vemodstämning
Som ej ger någon tröst*

Tora och Nalle

Grankälla

PROVINSIALLÄKARE

I Riksarkivet finns från 1769 *Provinsialläkarnas årsberättelser*.

Staten avlönade civila tjänsteläkare på den svenska landsbygden. De hade bestämda tjänstgöringsdistrikt och stationer.

De utnämndes av Kungl Maj:t på förslag av *Medicinalstyrelsen*, före 1877 *Sundhetskollegium*.

Sundhetskollegium var medicinalväsendets centrala ämbetsverk i riket och hade överinseende över sundhetstillståndet, läkarvården och sjukvården, såväl den militära som den civila.

Särskilda instruktioner för provinsialläkarna utfärdades och förnyades genom åren.

En återkommande uppgift var, att upprätta årsberättelse över hälsotillståndet inom distriktet.

Dessa årsberättelser kan vara av stort intresse för forskare, som söker uppgifter om hur människorna levde under olika tidsperioder.

Sådan är västmanlänningen

En provinsialläkare gav år 1850 i sin årsberättelse följande bedömning av *Västmanlänningarna*.

"Västmanlänningen är i allmänhet stark, väl byggd och med god hälsa. Boningshusen äro nästan utan undantag av trä och icke sällan av två våningars höjd; men de må vara större eller mindre, så bor ändock i de flesta fall hela familjen i en enda stuga och en därvid belägen helt liten kammare. Då denna enda stuga begagnas både till sängrum, kök, brygghus, tvätthus och bagarstuga, så faller av sig själv, huru sund och trevlig den kan vara.

Folklynne, vanor och klädedräkt förete icke något annat egendomligt för hela länet än ett visst lugn, blandat med tröghet i lynnet; motsatsen mellan bergsbon och slättbon visar sig i övrigt här som flerstädes; den förre mera självständig och rak, ej skygg för hårt arbete men med fallenhet att emellanåt njuta av sitt goda, är mottaglig för förbättringar i yrket men fästad vid fädrens enkla och ändamålsenliga dräkt, den senare trög och jämn, alltför ofta beroende av andra, för fattig eller för bekvämlig eller för litet omtänksam att samla för kommande dagar, är mindre fästad vid förfädrens dräkt men mera däremot vid deras ståndpunkt uti hushållning och odling.

Västmanlänningens nöjen utgöras huvudsakligen av kalaser under julen, vid bröllop, barndop, begravingar, läsförhör o.s.v. men stundom även utan sådan anledning; måltiderna därvid bestå vanligen av ett stort antal kraftiga rätter med en sup brännvin mellan varje rätt. Till förströelser i

övrigt räknas så kallade lekstugor, varvid ofta brännvinet spelar den icke obetydligaste rollen. Ett i sitt slag eget folknöje "pigmarknaden", som årligen tre söndagar efter varann i slutet av juli och början av augusti månader hålles uti Västerås stad, torde här böra nämnas, emedan dessa marknader för tjänstefolk äro tillfällen icke allenast att förskaffa sig tjänst för ett kommande år utan ock att förlusta sig.

Födan i vardagslag är i allmänhet sund, närande och ändamålsenlig. Drycken utgöres alltid av svagdricka, mer och mindre väl berett, mer eller mindre syrligt. Kaffe begagnas allmänligen till dagligt bruk, där tillgångarna icke äro alltför knappa. Nykterheten bland allmogen är uti hemmet i bestämt tilltagande, men icke alltid så på förvägarna, vid ankomsten till gästgivargården och krogar. Det lugna och något tröga sinnelaget hos länets befolkning i allmänhet medför en riktning till beskedlighet och sedlighet, som ej jävas av brottsmålsstatistiken."

En provinsialläkare i Bergslagen talar i sin årsberättelse om gruvarbetarnas supande (1- 15 supar), som kom dels av det tunga arbetet, som krävde stimulans, dels av att en del levde i "sådant ekonomiskt elände", att de anse rusets stunder vara deras enda lyckliga ögonblick.

Holger Carlsson

HUR HALLSTAHAMMARS FOLKETS PARK BLEV TILL

En måndag på vintern 1906 gick jag i sällskap med Gottfrid Källberg till auktion då *Västtuna soldattorp* skulle säljas. Så börjar eldsjälens *Torsten Carlsson* sin beskrivning om Folkets Parks tillkomst. Efter några utrop med trenne andra spekulanter klubbades torpet bort med mig som köpare och handpenning betalades. Säljarna frågade om jag skulle gifta mig, möjligen anade de ugglor i mossen, men jag gav dem ett obetingat ja till svar, vilket syntes lugna dem. Någon löftesbrytare blev jag ju inte, fast det dröjde 15 år innan det löftet infriades. Därmed var första steget taget till en folkpark i Hallstahammar.

Förspelet till denna handling var icke några långa utredningar och överläggningar. Kvällen före auktionen var vi samlade till fest som NOV-logen hade anordnat i lokalen i Tuna. Därvid nämnde någon om att soldattorpet skulle säljas på auktion dagen därpå.. Då vi kände väl till den vackra tomt som torpet var beläget på, var genast tanken framme, att det skulle passa bra till en folkpark. Men hur skaffa pengar att köpa torpet, och hur skulle vi komma över det, då bruket var den största intressenten i soldattorpet. De skulle aldrig komma att sälja det till arbetarna för att användas till folkpark. Här måste handlas kvickt och tyst.

Efter festen, omkring midnatt, stannade vi några stycken kvar för att närmare talas vid om saken. Jag vill minnas att det var murarna Olsson och Nyberg, föreståndare Svensson, Albin Vallberg, Gottfrid Källberg och jag, den sjunde kommer jag inte ihåg. Efter ett kort resonemang var vi överens om att jag skulle ropa in torpet i mitt namn och så skramlade vi ihop till handpenning, jag vill minnas att det var c:a 50 kr. per man. Hur vi skulle klara upp köpepenningen var vi inte rädda för ty på den tiden fanns det en entusiasm och energi som kunde försätta berg.

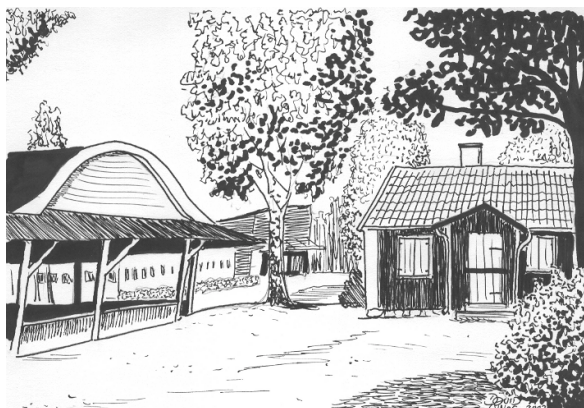
Vi *verdandister* och *klubbister* i Tuna och Hallsta, var vana att lyckas med det vi företagit oss. Genom folkparken i Västerås och Eskilstuna, som varit i verksamhet några år, hade vi fått blodad tand för denna verksamhet.

På våren 1907 byggde vi dansbana och började med planeringen av parken. En "teaterscen" av lärft uppsattes, vilken rätt flitigt togs i bruk. På sommaren gick det bra, men när hösten kom med mörka kvällar och fotogenlampa på scen och i omklädningslogen, blev det ett extra nöje för publiken, särskilt när kvinnliga artister uppträdde och de skulle klä om sig bakom scenen blev det skojiga skuggfigurer. Applåderna blev vid många tillfällen starkare då än när artisterna uppträdde på scenen.

Så småningom bildades *Hallstahammar Folkets Hus-föreningen* som övertog parken. Men det frivilliga kvällsarbetet fortsatte och under de fem år jag var kvar i Hallsta och tillhörde styrelsen var det inte många sommarkvällar som vi inte var i parken och

arbetade och någon betalning var det inte någon som begärde eller erhöll.

Jag kanske bör tillägga, att innan vi fick parken hade vi byggt en dansbana på Tuna bys allmänna mark invid den gård som köpingen nu har sitt förråd.

Soldatorpet ligger ännu kvar i folkparken.

För att den yngre generationen bättre ska förstå vårt djärva handlingssätt vid inköp av folkparken bör nämnas att då seklet var ungt bedrevs ett energiskt arbete av nykterhets- och arbetarrörelsen i Hallsta. Vid sekelskiftet invigde vi en rallarbarack som vi inköpt och sedan flyttade ned till Tuna, allt med frivilligt arbete. Vi bildade dessa år *Arbetarekommunen, Ungdansklubben, Konsum, NOV-logen* samt ett flertal lantarbetarfackföreningar i Hallsta och socknarna runt omkring. Tidningen Folket kom även till stånd dessa år.

Vi ansåg ingenting omöjligt. Det vi föresatte oss skulle lyckas. Den enda stora motgången vi hade var konflikten vid Bultfabriken, men detta endast sporrade oss till nya tag.

Några axplock ur protokollen 1907-10

Ett möte den 19 maj 1907 föreslog interimsstyrelsens förslag till föreningens stadgar som godkändes. Den första styrelsen kan väl vara värd att minnas, följande blevo valda: *Ordf. Torsten Carlsson, kassör Otto Svensson, Karl Ridderström, A. Wallberg och R. Sten.*

Styrelsen och en kommitté på fem personer skulle leda och fördela arbetet på parkens fortsatta iordningställande.

Man beslutade att sända ut listor till de olika organisationerna för anteckningar på de personer som var villiga att hjälpa till med arbetet.

Kan nämnas att omsättningen första året var 951,53:-. Tre föreningar hade löst 15 st. andelar tillsammans och 13 enskilda har löst 21 st. andelar.

Ett säsongskort kostade 3 kr för familj och 2 kr för ensamstående.

Man ser också i protokollen att fester och basarer ordnades i andra lokaler under vintertid, för att få penningar till parkens ekonomi.

Uppträdande var i flesta fall av amatörer från Hallsta och omkringliggande orter, inträde var 15-20 öre. Många olika amatörgrupper från Eskilstuna, Köping, Västerås m.m. gjorde enträgna försök att få komma och uppträda. En amatörklubb från Eskilstuna erbjöd sig att uppträda för kostnaden av resan och logi, några soloartister var svårt att engagera då piano saknades.

Att ekonomin var hårt trängd förstår man när man ser att en tippkärra kunde inköpas först två år efter parkköpet.

På årsmötet 1909 föreslogs att styrelsen skulle få ett arvode tillsammans på 100 kr, men när utdelningen skulle ske fanns inga pengar, så att de fick andelar i stället, för motsvarande summa.

På samma årsmöte föreslår styrelsen att årets vinst skulle fördelas sålunda: 50% till reservfonden och 50% till vinst- och förlustkonto, och ingen utdelning på andelarna. Omsättningen var 4.285,40:- med en vinst på 8,24:-.

Man beslutade att strejkbrytare ej skulle släppas in i parken. Riksdagsman J. Forsell gav parken en flagga som gåva. Ser i protokollen att omsättningen var större på söndagarna. Var parken öppen på söndagseftermiddagarna kanske?

Man använde ofta ordet "kamrat" före namnen i protokollen.

Vad jag inte förstår är, hur förhindra den besökande ungdomen att inte "smita" in i parken när det bara var en gärdesgård att hoppa över. Kanske den tidens ungdom kände mera för denna stora anläggning som en folkpark utgjorde, skapad i stolthet för deras och hela arbetarrörelsens trevnad.

På tal om att smita in i parken, går det en gammal historia, som hände många år efter detta.

Mannen T-blom, som hade lite ”knackigt” ställt med stolar en kväll men ville gärna gå in i parken, beslutade sig för att smita in. Väl inkommen i parken började han ångra sig och gick fram till två vakter som fanns där, omtalade för dem sitt fula tilltag. Han var djupt ångerfull och ville betala vad inträde kostade till dem, men fick till svar att de inte fick taga emot pengar och upplyste vidare om att det var ju fritt inträde denna kväll. Medan han stod där och diskuterade med vakterna kände han att det drog kallt om ”åndan”. Han kände efter med handen över byxbaken och fann att en stor lucka var uppriven på byxorna. Detta blev då han steg över staketet.

Nu åter till parken och dess historia, efter några år, närmare bestämt 1909, beslutades att bygga en ny scen. Ett anbud togs från en byggmästare från Västerås, anbudet var på 800 kr och 50 öre. En man ur styrelsen fick i uppdrag att höra efter priset på en naturdekoration till scen. Efter många turer fick man tag i en man som hette Brandt, han skulle utföra arbetet för 100:- plus fri färg som skulle kosta c:a 25 kr.

Man tog lån för att klara de större sakerna, och hade stora svårigheter när räntan och amorteringar skulle betalas, man brandförsäkrade nya scen för 1.970 kr och det kostade 1 kr per år.

I alla protokoll står räkningarna noterade som godkända för utbetalning. Den 18/10 1909 fanns en räkning från kooperativa föreningen ”Kronan” som godkändes för utbetalning.

Detta års sommarsäsong hade tre st. avslutningar, först den 3-4 oktober, men på grund av allmän begäran blev det en ny avslutning den 9-10 oktober och ytterligare en den 16-17 oktober.

Vid läsningen av ett protokoll från 1910 förstår man hur hårt ansträngd den ekonomiska delen av parken var.

§3.

Beslutade styrelsen på begäran av W-berg (medlem i styrelsen), att utfärda en revers åt nämnda person på 75 kr, varigenom det gamla lånet på 50 kr. skulle dödas.

Ett förslag till vaktmästarjobbet upptog följande arbete mot att få bo i torpstugan:

1. **Ansvar för kaffekokningen (som utfördes i stugans kök).**
2. **Tvättning av handdukarna och ordna med belysningen.**

3. **Städa på teatern, i kiosken samt hålla snyggt i parken.**
4. **Mottaga och utlämna alla läskedrycker.**
5. **Hemforsla alla varor som inte behövde köras.**
6. **Kontrollera att alla inköpta varor inkommit enligt rekvisition.**
7. **Handha ledningen av det frivilliga arbetet i parken.**
8. **Att utlämna inträdesbiljetterna.**

Utsedd vaktmästare ville ha fri såpa till handdukstvätten, och tillstånd att göra en vedlår i köket.

Och så några räkningar; krondebetsedel, febr. 1910 på kronor 1,45 och en ”Kommunal-lapp” å kr. 2,08 samt ett inköpt fyrverkeri för 11,25:-. Alla räkningar godkända för betalning.

Några barndomsminnen från Hallstahammars Folkets Park 1907-1908 berättade av Arne Andersson (Slätter-Arne).

Mina föräldrar, **Gustaf o. Hilma Andersson** var de första vaktmästarna i parken. Vi var fem personer som bodde i den lilla knektstugan, det var rum o. kök på c:a 33 kvm. Styrelsen hade under sommaren sina möten i kammaren.

För dansmusiken svarade min far (**Slätter-Gustaf**), han spelade enradigt dragspel, och en morbror till mig som hette **Karl Karlsson**, han spelade fiol. Ibland hade de förstärkning av en fiolspelare från Kolbäck som de kallade ”**Spel-Johan**”, han var vänsterhänt. Jag tror att de hade två kronor kvällen när de spelade. **Emil Olovsson** skrev en gång ett referat från en fest som arbetarekommunen hade. På slutet skrev han; **musiken utfördes av Slätter-Gustaf, halta Kalle och vänstervridna Johan.**

Det fanns många starka karlar i samhället på den tiden, de höll till i parken och träna och tävlade, jag minnes särskilt två som i topp. En hette **Erik Ryttersson**, det sades att han var lika stark som hästen han ägde, han var även en bra sångare. Den andra hette **Ernst Andersson**, en gång brottades han mot en stor kille från Västerås och Ernst vann matchen, men det gick så olyckligt att Västeråsaren bröt ett ben. Efter en lång tid på lasarettet kom han och sökte upp Ernst och ville ha betalt för sveda och värk, det fick han också. Efter en tid kom han tillbaka och

ville ha mer pengar och fick även då några kronor. Men då sa Ernst till honom att kommer du fler gånger då slår jag dig så det andra benet går av också. Han kom aldrig tillbaka.

Ett sällskap som gästade parken hade ormar som de förevisade. Jag kommer ihåg en dam, hon var klädd i en tunn trikå och hade en stor boaorm lindad kring halsen och hela kroppen. Det såg otäckt ut, men ormarna var väl ofarliga förstår jag nu.

”...hon var klädd i en tunn trikå och hade en stor boaorm lindad kring halsen och hela kroppen.”

Ett gäng amatörer spelade revy eller vad det var. En av spelarna ramlade ned på sidan från tältet så de andra fick hjälpa upp honom. Då hade publiken roligt. (Alla uppträdande utfördes i tält.)

Ibland var det karuseller och luftgungor, det var lindansare och andra spännande saker.

På serveringen gick det så till att kaffe kokades i köket och langades ut genom fönstret. Jag brukade tänka ibland vilket arbete det var för personalen, inga bekvämligheter av något slag. Vatten i en brunn på gården, inget avlopp, inget elljus.

Det var ofta slagsmål mellan strejkbrytare och ortsbefolkningen, sådana kvällar var det bäst att hålla sig inne.

Jag tror att vintern 1907-1908 var den snörrikaste här i trakten. Vägarna här i Tuna var så igenproppade att trafiken gick på gärderna tills

folk fick skotta bort snön. Tåget körde fast uppe vid Bergsbron och fick lov att skottas fram.

Jag bukar tänka ibland, när läste man på läxorna när det var folk hemma för jännan.

Hallstahammar i februari 1980.

Ovanstående texter har vi fått från Inger Tornin, Västerås. **Tack Inger!**

NOTISER

SVEDVI-BERG HEMBYGDSFÖRENING är enligt Personuppgiftslagen (PUL) skyldig att informera sina medlemmar om vilka uppgifter som finns om dem i medlemsregistret. Registret innehåller uppgifter om namn, adress, postnummer och postadress.

Avsikten med medlemsregistret är föreningsadministration i form av kallelser eller liknande. Ansvarig för registret är Ann Fröjdman.

Vi säljer inte adressuppgifter och liknande vidare. Vi får heller inte några automatiska adressuppdateringar från Posten eller Skattemyndigheten. Varje gång vi gör ett utskick får vi ett antal försändelser i retur. Med lite detektivarbete hittar vi oftast adressaten ändå, men det innebär ju en försening vilket kan vara tråkigt om det handlar om en inbjudan till något. Därför vädjar vi till medlemmarna att komma ihåg att höra av sig till föreningen om Ni flyttar eller förhållanden ändras på annat sätt. Posten eftersänder endast sex månader, därefter returneras breven till avsändare. Får Ni ett brev från Hembygdsföreningen som eftersänts, så se det som en påminnelse att höra av Er till oss och ändra adressen!

DET FINNS FORTFARANDE PLATSER KVAR på Hembygdsföreningens resa till **Höga kusten** den **19-21 augusti**. Första dagen går färden till Härnösand för besök på Läns museet och övernattnig. Andra dagen blir det rundtur i och omkring staden med besök vid bl.a. Höga kusten-bron och fiskeläget Norrfällsviken. På kvällen samkväm med Säbro Hembygdsförening. Tredje dagen ägnas åt hemfärd med stopp vid någon hälsingegård och andra över-

raskningar. Priset är 2300:-, vilket inkluderar *allt* (enkelrumstillägg två nätter dock 553:- extra).

Det går givetvis bra att följa med även om man inte är medlem i föreningen.

Frågor och anmälan till Christina på tel. 0220-174 09. *Välkomna med!*

SOM VI KUNDE BERÄTTA i förra numret av SkantzenTidningen är hembygdsföreningen numera ägare till f.d. Björso skola i Bergs socken. Huset är emellertid i stort behov av reparation. Vi önskar bilda en grupp som regelbundet kan träffas och arbeta med detta, ungefär som gänget i Trångfors. Du som vill, kan och har lust att medverka är välkommen att höra av dig. Vi sätter värde på alla insatser, stora som små.

SKANTZENOMRÅDET HAR BEGÅVATS MED EN NY ATTRAKTION, en teknikpark med temat "Kanalen och vattnet". Den består av en bit kanal med sluss samt ett hamnkontor. I kanalen finns dock inget vatten, men däremot en bogserbåt och pråm som små och stora barn kan prova på att lasta och lossa med intilliggande lyftkran. Parken är anlagd av Ekomuseum Bergslagen och motsvaras av liknande i alla de sju kommuner som ingår i museet. De är konstruerade och formgivna av konstnären Michael Chrisp. De som bevittnade invigningen den 11 maj fick även se Ekomuseets nya chef Christina Lindeqvist.

ETT NYTT AVTAL har slutits mellan Hembygdsföreningen och Hallstahammars kommun om Skantzenområdet. Det är nu åter föreningen som, med ekonomiskt bidrag från kommunen, ansvarar för guidningen sommartid. Vi har återgått till det gamla systemet med en guide i varje hus och inga entréavgifter.

CYKELLEDEN "LÄNGS STRÖMSHOLMS KANAL" är nu invigd och uppskyltad längs hela sträckan Smedjebacken – Borgåsund. Karta finns att köpa på Kanalmuseet och turistbyråerna.

ÖPPETTIDER & EVENEMANG

Kanalmuseet Skantzen

Öppet dagligen 29/5 – 17/8 kl. 12-17

Kaffeservering

Sommarens utställare i serveringen är Lena Sundkvist, Västerås t.o.m. 20/7 och Åsa Pettersson, Årby 21/7 – 17/8.

Åsby Lantbruksmuseum

Öppet dagligen 21/6 – 27/7 kl. 13-16

Trångfors smedja och Gamla kraftstation'

Öppet lördagar och söndagar i juli kl. 13-17

Juli

- Onsdag 2/7 En liten grupp sjunger **Läsarsånger till eftermiddagskaffet**, Skantzen kl. 14.00
- **"Sommar på Skantzen"** kl. 19.00 Läsarsånger
- Söndag 6/7 **Andaktsstund** i kapellet kl. 16.00
- Onsdag 9/7 **"Sommar på Skantzen"** kl. 19.00 Rockabilly med *The Flying Phantom & His Flaming Stars*
- Söndag 13/7 **Andaktsstund** i kapellet kl. 16.00
- Onsdag 16/7 **"Sommar på Skantzen"** kl. 19.00 *Teater Amanda*, en spetsfundig komedi av Dorothy Parker, spelas av *Ulrika Lönnback. Magdalena Davidsson* avslutar kvällen med mjuka sånger till gitarr.
- Söndag 20/7 **Andaktsstund** i kapellet kl. 16.00
- Onsdag 23/7 **"Sommar på Skantzen"** kl. 19.00 *Runes rester*, coverband från Hallstahammar med svängig 60-talsmusik.
- Söndag 27/7 **Andaktsstund** i kapellet kl. 16.00
- Onsdag 30/7 **"Sommar på Skantzen"** kl. 19.00 *Hallsta Swing med Susanne*

Augusti

- Onsdag 6/8 **"Allsång på Skantzen"** Kl. 19.00 Arr: Kristen Gemenskap
- Lördag 9/8 **Hembygdens Dag** på Skantzen kl. 12.00 - 16.00
- Söndag 10/8 **Ekumenisk gudstjänst** på Skantzen kl. 11.00
- Söndag 17/8 **Trångforsdagen**, Trångfors smedja, med början kl. 13.00